

Gubcsi Lajos

Öreg szem (nem öregszem)
Július havi ciklus

... álom - valahol a mélyben

Kiadja a Magyar Művészek Köre, Budapest, 2023

Gubcsi Lajos

Öreg szem (nem öregszem)

Július havi ciklus

2222

(Égig égő)

... álom - valahol a mélyben

Copy right Gubcsi Lajos PhD

Kiadja a Magyar Művészek Köre Egyesület, Budapest, 2023

Első verskötetem 1998-ban jelent meg, ez itt éppen 25 évvel később. Az első kötet címének első szava ez volt: *Szem*, ... *Szem, fényvesztés*. Ezen utolsó lírai kötetem címének utolsó szava: ... *szem. Öreg szem*. Azon Szem és ezen szem között egy emberöltő telt el. 50 éves voltam, most 75. Ha jól belegondolok, e negyedszázadban sűrűsödik az egész életem. Ha még jobban belegondolok, csak egy villanás az egész. És ha sehogyan sem gondolok bele, akkor... nem teszek mást, behunyom azt a bizonyos szememet, és újra végigélem az egészet, bármely pillanatát, bármikor. Olyan gazdag vagyok ettől, mint senki más. Elérem, hogy mindig tavaszi nyár fénye világítson belülről. Kicsit hamis, de megteszem.

A borítón Györfi Lajos: Feltámadás c. szobra, a 3. oldalon Tempfli József nagyváradi püspök megáldja és felszenteli Gubcsi Lajos Szoborkertjét Budapesten, 2007.

HULL A CSEND

Sír a csend
magában zokog
és a rend
közben elkopott

Száraz szem
könnye elfogyott
mit eszem
ma? a holnapot

Néma száj
szótlan emberek
perzselt táj

rajtunk hempereg
És a csend?
És a rend?

Elszámoltak veled

Nem teszed le a kezedet
Fáradt, sápadt homlokomra
Amikor még megtehetted -
belebújtál a titkomba

Eltiltottak édenemtől
Nevemet ki sem ejtheted
Görcsöt kapsz a félelemtől –
rád zárták az életed'

Elverték, mint ázott kutyát
Kilöktek ajtón, ablakon
Bilincsbe, mint egy rabszolgát

Lihegve lógni uradon
Titkos szerelmek asszonya –
korom borult hajnalodra

Az este teste

Világos volt és langyosan szelíd
amint csúszott lefelé az út végén
bámulnám még az aranyló színt
testem melegedne még a fényén

Ő már tudta, én még nem. Véget ért
ámokfutás csak, ha rohannék utána
világosság helyére a vaksötét belép
s porig sújtja, nincs már életem álma

Bú sötétlik körülöttem, teste árnyék
és én ostobán és némán nyúlok érte
hamis illúzió volt, légnemű ajándék

Testem voltál? A Napnak nincs vére
vak, sötét köd telepedett a nyomodba
egykor vad szerelmet döntött a nyomorba

MÉGIS VISSZAJÖTT AZ ÖREG DALNOK

Nem akarok hinni a fülemnek, a szívem persze elhiszi.

Október 20., 20 óra, 20 fok meleg. És újra énekel a teraszunk alatt az öreg dalnok, kezében a világ legrégebbhegedűje, hol van ettől egy Stradivari?!

Néhány napja megriadtam. Meghalt az öreg? És egész zenekara. prímások, brácsások? Ki üldözte el őket? Jó, jó, ideje volt, tudom, de mégis... valamikor júliusban kezdték el gyönyörű zenéjüket, s szinte minden este felvonultak itt. Őket hallgatni esténként hosszasan, csendben - kevés szép ilyen érzés van... de mint mondtam, egyszerre csak eltűntek, köszönés nélkül, hirtelen.

És tegnap este megszólalt ismét a zenekar. Akkor még csak bátortalanul.

Ma viszont rázendítettek, teljes nyári erővel. Ültem a teraszon, s hallgattam az ezer-szólamú zenét, ismét belém hatolt a nyár melege.

Drága Tücsök Barátaim! Soha ne adjátok fel. Tudom, hamarosan elmenekültök a hidegtől, de... a következő nyár ismét a tiétek. Évmilliók állhatatos zenészei!

A képen nem a tücsök látható. Kint lapul a fű alatt, hívtam, nem akart bejönni... - Nein, danke - ciripelte akcentussal.

II. TÁRGYALÁS

Szeretfalva, Szeret-hegy

Szeretfalván hívó hegyek
mint rám omló, védő melled
melletted majd feleszmélek
múljatok gyászos fellegek
(Erdély, Beszterce-Naszád megye, 2022)

Elázok?

Mos, gyötör, temetne magába az eső
záporral zárná le fájó szívemet
de tiltja a dobbanás, a mély, a belső
hogy búba hagyottan elcsendesüljek

Ma gány hol nap?

ha volna még élet halott-madár tollamban
ha nem szívta volna el a betűk, a szavak és
a mondatok viruló erejét - látom - holtomiglan
a rám ragadt magány s társa: a lélekvesztés

ha írhatnék még úgy, mint egykoron: élet a virágban
s hímző porként, behintve magammal kicsiny bibém
ha volna még szavam a szépre - ám sötét van álmomban
és a reggel kába mélységbe húz vissza az ébredés helyén

ha mondhatnám fájdalmam', s lenne merszem kiáltani
hogy fáj egyedül, és a veres heg mélyül, mélyül... s hogy a jó
- hé, emberek, ha azok vagytok még! -, ki küzd, nem illik kiállítani

társ nélkül ordítsam: enyém is a csapat!? -, s hogy a jó... nekem is való
Mint földre hullt madaré, kiszárad a tollam, vérével se írhatok már
s a levél, mit írni akartam: épp földbe bomlik a fa alatt az ároknál

HAJNALI JELENTÉS

Napból esőlébe (lesz még nyár?)

Verőfényből, verítékből
vacogó-jaj didergésbe
forrón izzott hű hevéből
szívünk mintha jegesedne
Pedig csak értünk jött az Idő.

Fájdalom-, lomgörbe

Nincs levél
csupasz ágak a fák
Nincs levél
titkolja kínját
mit még megírt rég'

Tört gerinc
lett az életből
Hegygerinc
ha omlik, ledől
helyén semmi sincs

Gazos sír
elhagyott, gyászos
A múlt sír
a jövőnek
tövében gyom virít

Egykor vad
szerelmed félénk
Suta vad
Menekül immár
ki benned olvadt

valahol a mélyben

Rejtett hely

ahogy' a hullám ölelkezik más hullámban
s a sivatag dűnéi létükért kapaszkodnak össze
és a szél, a vad vihar sem jár egymagában
mindnek ölében lapul az ébredő szellőcske

ahogyan a szemerkélő eső óceánná dagad
és fáradhatatlanul robog a Föld a Nap körül
ahogy' álmokat súg a fülembe minden szavad
ami el sem hangzott, az is mellénk szenderül

amikor érted enyhül a feszültség
és rám hanyatlanak a feszülő ívek
és fáradt tested újra tűzben ég
gyönyör-vággyal hunyod be szemed

amikor téged ölelnek kutató izmaim
és nyitni kezdik szemérmed helyét
buja, új világot lelnek tested dombjain
s te feltárod bűvó völgyeid mélységét
(szíved rejtekét)

ahol a halovány Hold mutat titkos utat
és a csillagok ragyogják ki az ösvényt
s az éjek átölelik a szerető nappalokat
és a sötét imába foglalja az örök fényt

ott keresem magamat: téged már látlak

Rátapasztom a fülem a kettőnk közötti néma csendre, és hallgatom, mit nem mond.

Nyoma veszett

nyom minden nyom
mely hozzád vitt
a fájdalom
hogy nem vagy itt

elhamvadt tűz
romos vár vár
s mi hozzád fűz
rémálom már

kormos az ég
fonnyadtan nő
s a porig ég

az izzó nő
mi áldott volt
immáron holt

Elmúltál, mint minden múlt

mondd, mit ér az álom
a sóhaj a számon
merengő tekintet
mi elment, megjöhet?

a mai napon és minden percben
és a láthatatlan holnapokban is
érzem magamat ajkadon, kezeden
és hűséged engem is hűségre csábít

A virág kelyhén isteni lenni

Én Isten előtt sem térdelek le
de előttem istennő térdepel
csendben nekem dobog a szíve
értem duzzad a két selyem-kebel

Rózsa voltál: rád gondoltam
bokrod mélyébe hajoltam
s bár véremig ért tövised
szirmod feltárta szemérmed'

A végén mégis megjött

Száz zavar zavar
nincs béke bennem
felkavart avar
gaz a szívemben

őrült életzaj
halott unalom
mi ma sebes var
lesz a holnapom

téboly felé űz
kergetne vadul
korommá vált tűz

reggel alkonyul
így volt... – de megjött:
nőm rám költözött
belém öltözött

Talán unod is már a rengeteg levelemet

Feltartalak?

Feltartalak. Magam elé.
Kiterítve. Kitakarva.
És nézem lágy vonalaidat.
Aztán leteszlek.
Magam alá.

Feltartalak lent fentre.

a lány e lánc rabja

végtelen láncszemek
egymásra feszítve
mint apró bilincsek
összetekeeredve

széthull, ha megbomlik
sose lesz ugyanaz
mi egy volt, vonaglik
darabokra szakad

száz szem sem lesz egy lánc
ha nem fonjuk egybe
csodálatos körtánc
szívet szívnek vetve

Hű árnyékom csakis az enyém

Mint szellőben hajladozó árnyék
libeg ide-oda, szökdel mellettem
el nem hagy sose, vele járnék
ahova megy, mennék csendesen

a vad vihar sem tépheti le rólam
piciny fény kell csak, és jön velem
a kelő Nappal lép mellém hajnalban
gyertyát gyújtok: ott marad éjjeleken

kijelölte helyét, amerre csak eljutok
követ úttalan utakon, ezer bajban
ha csaknem összeesve megbicsaklok

mellém hajol pompában s az árokban
én ő vagyok, s ő csakis az enyém
kéz a kézben járunk, amíg a fény él

Némán a csúcson

visszafojtott
elhallgatott
szívdobbanás
a sóhajod
ha elmentél

sikerültél?
kérdzhetném
mint egykoron
az ágyamon
ha adhattam

amim csak volt
önmagamat
rád cserélve
feleszmélve
hogy így teljes

így volt igaz
csendben, halkán
ha alattam
ha fölöttem
sudár szépen

mi változott
huszonöt év
hisz' semmiség
ha hallhatom még
tested csendjét

Álom-álom

célba értek
széthullotok
a célt látva
megvakultok

elvakultok
a mámortól
leizzadtan
a párnáktól

fényes szemmel
ünnepeltek
nem is sejtett
vereséget

harcba hívtok
amúgy némán
fej s törzs nélkül
bénán, véznán

rémálmokként
meggyötörtök
ébredéskor
összetörtök

hiú ábránd
hamis, csalfa
bukott angyal
diadala

S mégis. Jöjj, álom
szélre tartott
sebes szárnyon
Kell hinni is.

TENGERRE FEL!

Szétzilált kóc foszlányokból
Fonnánk árbóc köteleket
S néznénk a hajó tatjáról:
szeljük át a tengereket

Mélyben elfúlt sóhajtások
Vaktában táplált remények
Tajtékból aláhullt habok
Arcunkba csapnak a szelek

Rántsd feszesre az izmodat
s simogasson a tenyered -
lágý érzelem, okos gondolat

de engedd zúgni a szelet
Tárd tágra bevont vitorlád
S szeresd a hajóst, ha megvárt

Vulkán-vulván

Öledből égek
Vulkánból láva
Tűzből az élet
Örökre vágyva

Igét ígért valaki

Azt bizton tudhatod:
Hogy ha rád mosolyog
az élet rád mutat
Add neki magadat

Add a teljességet
Melledből a mézet
Szíved minden cseppjét
Öled meleg selymét

Ne kérj semmit, csak adj
A hűség rád talál
Bízd Istenre magad

Csendben asztalánál
Keress benne engem
Hófehér leplemben

(mai szomorú óda)

Lefogyott bús harang
Megrepedt rekedt hang
Éhezők keserve
Nincs píz kenyérre se

Félénkek holt szava
Kivertek friss hada
Egykor még sorban állt
Ma már sort sem talált

Száján a sör búze
Sörre most nem telne
Vaj? Vaj? Öreg! MI baj...?!
(szakasztott Jaj-Jaj-Jaj...!)

Kéne kis hús, főzelék
Meg miegyéb kellék...
Valaha dolgoztál
Akkor még te voltál

-Kell a teste este?
Rekettyésbe esve...
Holdra mosolyogva
-aszonygya, hogy aszonygya...

Az utolsó csepp

Permetté csapódik
- pedig milyen kövér volt -
sok súlyos esőcsepp
ázik az ablakon

ájultan csúszik le
- hagyj esni, Isten! -
az elázott földbe
felfelé? - már sosem

Maradj fellegetben
- szivárványod között -
ázott kis cseppecském

Visszfénybe öltözött...
Csak ég, víz, oxigén
Sosem-volt szép remény

Ima mára

A gondot Uram, én tettem magamra
S bajokkal magamat én sújtottam
De ha látsz még így, magamra hagyatva
S érzed, hogy mára hova jutottam

És ha ráncolod rám bölcs homlokod
És visszahúzod felém nyújtott kezedet
S szemedben fény helyén villám villog
Fogadd magadba hitetlen, árva hívedet.

Ne magadhoz hívj, hagyj itt e világnak
Dolgom temetetlen, annyi vár még rám
Ha nekem nem, bocsáss meg árnyamnak
Ki semmire: szeretetre vágyott csupán

Keményen ütő remény

Bevetetlen ágyak
Ki-kicsorgott vágyak
Széjjeltépett szájak
Halkan kúszó árnyak

Lecsendesült testek
Magányban az estek
Szegény megsebzettek
Vadakként elestek

A tájban valahol
Még pacsirta dalol
Becéző hangokon
Párja fészket pakol

Szárnyát bár seb szegte
Nem szakadt meg repte
Várja az éj leple
Újra kel reggelre

Lesz egyszer egy utolsó dal

Minden szó
kimondható
és a hang
- mint a harang -
érted szól
hozzád száll

Minden dal
ha el nem hal
pacsirta
énekhangja
halld a csendet
bent a rendet

Minden fény
ha hozzád ér
Nap-követ
téged követ
lásd, mit nézel
égő fényben

nyári 40 FOKBAN ESİK RÁM

(az eső tán?.. vagy a múlt leány?)

Bámul rám bambán a végzet
az arcomról söpörném a gondot
az aláfoló, torkomba lógó verítéket
amit az a satnya jövő elém dobott
belém mosott...

...mosogatott
s mosolygott
az álnok.

Levegőben lábbal kapálózva
rohannék EL!!! magamtól ijedten
halottak hangján hahotázva
kacagásban sírva én ketten
minden áldott esten
elestem
és el, és el
eközben

Gnóm vigyorog, átölelne, ál ölelne, hah'
gyökereim úgyis kiszáradtak
akinek szeme van, min. 1, láthatjah'
a sötét lyukat, én háttal a Napnak
összeroppannak
már csak gallyak
és fáznak
az öreg fának
az életek
fulladnak.

és az, ki EDDIG döbbenten olvasott
s szemében kétes, ss, fáradt könny
csillog.... Csillag szórja szét a kormot?

-Ki csacsog?

-Van rá ok!

- ... hah, a csillagok...

Bólintott.

Tovább hajtott.

kajlán

kajtatott

hogyan vagyok-

-e még?

Ahogy a Duna ömlik bele a tengerbe

s terül szét, s oldódik fel örökre benne

álomdomb volt a melled és csak az enyém
puha fövény öblöd, mint fürge folyót fogadott magába
torkolatod hirtelen megadóan nyílt s tárult szét elém
és belevetettem magam' tengervized habjába

hullámodon ringattál, simogattad érkezésemet
és én meséltem a folyók ádáz, kalandos útjáról
s te rám borítottad hús, végtelen s mély tengeredet
s magadba elnyeltél minden keserű panaszt a számról

ringattál nesztelen', mint édesanya a lázas kis betegét
ömlő belső nedveddel csitítottad szüntelen hóhullámaim'
és enyém lett tested minden sejtje, mint utolsó menedék

és örömgörcsbe rándult combjaid oldottak barátod kínjain
mert békéből áll a tested és a lelked, zokszó nélkül adni
mindenedet - jogod volt akkor az üdvösséget megkapni

Végső végszó

elküldtem tehát a végét
egyetlen szó maradt csupán
a kimondhatatlan részét
mindjárt elátkozom a szám

mielőtt elküldtem volna
remegett görcsben a kezem
így reszket az árvák sorsa
üszökké vált az érzelem

elküldtem mégis, úgy kellett
tennem... De soha nem merném
rád önteni a keservet

maradjon vétkem az enyém
a végszó dadog a számon
halott viszony lett a párom

Jaj

kettéhasította a koponyámat
a mérgezett kés
a felismerés
hogy' rágja magát belém a bánat

Sír

elveszítettem, sosem volt az enyém
fázósan ücsörgök sírhelye kövén
letört a szerelem keze
amivel búcsút intene

csak egy bús remény lődörög tétován
már nem kalapál a szívem tájékán
a forró, ismerős érzés
az érted édes szenvedés

hazudok magamnak, hogy bálványom él
hű szívemmel motyogok a sír szélén
Szerelem?! Vajha látlak még?
Tűnj el! - röhög a hideg ég.

... sincs...

hőn szeretett kincs
arcomban a tincs
játékod, kedved
csiklandó tested
hullámozó hajad
fedi ajkamat
lehelet finom
csók a homlokon
elborít a vágy
érhessek hozzád
elolvadj bennem
ha el kell mennem

Még igen, már nem

én írok neked
bár remegésed
elfojtott csended
mág bennem verdes:
nem maradt szép szó

nem gondolok rád
fojtsd el az imád
jön más, ki megáld
kizárt a világ
melyet rám csuktál

nem írok többet
halk kis szerelmet
dobd ki versemet
rigmusba szedett
könyörgéseim'

Fáj dalom

Hullámszik előtttem a képzet
mint egykor hullámszott lány kebled
szerető érzésed rám hajolt
s ha te nem, álmod rólad ott volt

csak ritkán fonhattad rám tested
sikerült lopni egy szép estét
reggelt vagy délidőt egymáson
szirmaid széttártad az ágyon

villanás - élénk lett az emlék
pedig csak ritkán adta a sors
eljössz még? - ma is érte mennék

mézed íze folyton hozzád vonz
Álom! Megszakít a valóság
az áthághatatlan távolság -

- téged magam alá gyűrnék
őt nem tudom.

Halott vár

Vak sötétben élnek
- mint a múltó élet –
a tegnapi fények
Kihunyt világosság
- mint árva az apját -
úgy ölelné árnyát
Lebukott sugarak
- holtak a Föld alatt -
a Napjukra vágynak
Az öled kihűlt már
- belebújnék, kizár -
ki vár, ki vár, ki vár?
(Kire gondoltam vajon?
Sikire, nem akarom.)

Valamiért rátok is gondolok...

szegény elhagyottak

Áldott Karácsony?
ámító mákony
lebillant élet
sose-volt ágyon

Angyalok között?
a földhöz kötött
rothadt valóság
megint rád köpött

Újszülött jászol?
éjjenként fázol
etté már délben
mér' vacsorázol

Friss ruha? Soha!
tompá borotva
és az életed
nem lesz kimosva

Hideg kapualj
bő kutyaganaj
húzódj magadra
messze a hajnal

Ott jön, ott jön la'!
romod asszonya
rohan messziről
benned felbotolva

Lám, beléd esett!
rí keserveset
abzúg, karácsony
s hordd el szent ested.

Látható-e az álom?

az ismeretlen felé
nyúlik a természetem
mikor állhatnék elé?
el soha nem érhetem

pedig látom minden nap
kacéran nevet fel rám
érezem a szívem alatt
melegszen a mosolyán

veled élek, idegen
sorsom hű kísérője
fény lettél a könnyemben

életem örök őre
sejtemben téged hordlak
éledj már! - csak álmom vagy...?

Hallható élet

Hallható élet
felcsengő ének
győzelmes dalok
férfiszív dobok

szivárvány fények
az égbe égnek
női kacajban
víg diadalban...

... ez volt az élet
lassan alkonyul
mi ér itt véget?

a csend rám simul
kezében kezem
még ver a szívem

Bálvány

lélek nélkül árván

egy szót sem írtam azóta
csak kétmilliót, vagy hármat
félve vártam minden szóra
zárba csuktad be a szádat

nem mertelek felidézni
ólommal tömtem a fülem
álmom téged akart nézni
de izzadtan felijedtem

mozdult ajkam hozzád szólni
rég' köztünk suttogás beszélt
szívedbe-véredbe bújni

de szél kergetett szerteszét
vad, kegyetlen téli vihar
arcomban a fagyott avar

Újév - Régiszép

újban bújik a régi
és ami egykor szép volt
megújulását kéri
azt, hol a csoda honolt

nevetések friss nyoma
varázslatos életed
felhőtlen homlokodra
rajzoljon életjelet

kebleid csábítsanak
túl időn és határon
gondok ne nyomasszanak

tobzódj bő vágyaidon
ős kielégülésben
vére forrjon kis nőmben

**És váratlanul berobbant, betört, bezúdult
saját lakásába a férj.**

Azóta hiányzik gyönyörű, jégfehér, rám szabott nadrágom, Dubaiból hozott szövetből.

Mit kezd vele?

Utánam vághatta volna az ablakon.

De nem! Ő inkább váratlanul berobbant...

Nem is áll jól neki. Lötyög.

Újra dél van

sötétben tapogatózott a szemem
s az eszem - mér régóta nem eszem
szerelmes szót, néma lett itt minden
búsan merengek kihűlt verseimen

vártam a fényt, akár csak egy villanást
mint két hű társ kéri a papi áldást
álomban a fülemben akadozó sírást
hallgattam: könnyben küldi a vallomást?

s feleszmél-e egyszer a rárótt büntetésből
- vélt, fájó képek kínoznak régi nőmről -
verik, eltaszítják, újraéled a vereségből?

Dereng a hajnal, csak egy vékony sávban
nézem még a felhőt a szél vad forgásában
vajh' láthatom-e még a Napot vérbő bíborában

Öregem, öregen?

egykor még válogattam
sosem-volt bútorboltban
csupa szépséget, becsest
tükörre vágyó kecses

domborút arany fényben
kéjeket lent a mélyben
hozzám simuló ágyat
vérből hullámozó vágyat

Napnál világosabbat
meleg, sötétlő árnyat
szárnyat terített fölém
áradva lett az enyém

hömpölygött, mint a folyó
öble, mint pihenő tó
barlang, mely magába hív
virágpor, méhecske szív

szőkét, feketét, barnát
narancs levét s a héját
édes ez, keserű az
ajkamon mind ugyanaz

mennyi szépség e boltban?
középen vagy sarokban
míves, ősi, faragott
lágyszikamlós idomok

magukba hívnak, tágra
vágyva, mintha rám várna
otthont adó öröklétük
- rejtőzködjem csak bennük!

fegyelem

figyelem
lassuló
szívverésem
néha végleg
leáll, csak
kicsit még
nem egészen
őt kérdezem
élhetek-e
magam ellen?
(takarj be/kis szívem)

Ökölcsapás

Ökörcsapás
Amit szegényem
Nélkülem
Kört a körben
vánszorogsz

Pihető pihenő

Tíz éve rám zárva házam
csendesen szendereg hazám
múltamba befojtott vágyam
dróton ül millió magány

Tízszer is millió jövő
kagylóban bomlik a gyöngyszem
mi férfi volt, árva, pihe nő
vállamon horkol a szépnem

Ólomsúly, keserves eső
napfénynek hazudta magát
nevető szemem könnyező

sokkban veszíti világát
pupillám nyílna még tágra
de lám, elveszett világa

Filozófiai szintű beszélgetés

a la Voltaire

...legnagyobb fiammal, plusz mínusz 50 éves
neve Lajos, de Leventének hívják
tehát karácsonyi beszélgetés Lajos fiammal

Csörren a telefon. Ritkán csörren nálam, összeressenek. Aztán kiegyenesítem magamat, ne érjen váratlan szellemi meglepetés. Nincs előre beírva semmilyen szám, tehát az jelzi, hogy Ismeretlen hívó.

-Holnap átjövünk hozzátok.

Mondja.

El tudom helyezni máris a képzetemben, villámgyorsan kapcsolok.

-Gyertek, örömmel várunk benneteket. Múlt héten is örömmel vártunk, akkor se jöttetek.

-Apa, jön mindhárom lányom és a feleségem is. Szedd össze magadat.

-Segíts már, kérlek.

-Nem segítek.

-Csak most az egyszer, utoljára, becs szóra.

-Apa, ezt már mondtad. De becs szóra?

-Igen, hisz' ismersz.

-Írd fel, vagy ismételd el százszor, nekem mindegy, de a legeslegeslegutoljára.

-Csak az egyik lányod nevére nem emlékszem, csak abban... kérlek. Tudom, hogy nem úgy hívják, mint Jolánt, a feleségedet, de nem jut eszembe, mi is lehet akkor az ő neve...

-A feleségemet Eszternek hívják.

-Jól van, nem érdekes, a lényeg a lényeg, hogy nem úgy hívják, mint a feleségedet... annak idején megkönnyíthetted volna az én dolgomat... emlékezz csak, Téged úgy hívnak, mint engem, a nővéredet úgy, mint az édesanyátokat, szóval minden milyen egyszerű volt nálunk, bezzeg te össze-vissza nevezel el mindenkit...

-Szóval igen, igazad van, a legnagyobb lányom nem Eszter, mint a feleségem, aki nem Jolán. Írd fel először No. 1. Eszter, No. 2...

... megvan már, Virág.

-Igen, virág. Jázminvirág.

-Ilyen hosszú neve van? Gondolhattál volna rám, amikor össze-vissza...

-Jázmin. Csak Jázmin.

-Ó! Ó! Ó! Ez így egyszerű. Na, végre, szóval gyertek, várunk benneteket szeretettel.

-Ok, fél óra múlva ott vagyunk. De ne vegyél nekik semmi ajándékot, van mindenük. Mindenünk, nekem se vegyél.

-Hát már hogy' vennék?! Karácsony vasárnap van, minden zárva.

-Akkor tényleg ne vegyél. Jövünk, most szállunk az autóba.

-Várj, kisfiam. Indulj, de várj. Pillanatnyi zavaromban nem emlékszem a második lányod pontos nevére. Azt szoktad volt mondani neki, ha itt vagytok, hogy Lillus. Megnéztem a névadó szótárt, és nincs benne ilyen. Jól tudod te a lányod nevét?

-Lilla. Nem lila, hanem Lilla. A Pirosról meg tudod jegyezni – úgy emlékszem, volt egy Piroska nevű barátnőd is Székelyföldön -, szóval logikusan vidd végig: ő nem a Piroska, tehát nem piros, hanem attól eltérő, például lila. Ha jól megnyomod a második -l-t, kijön a helyes név.

-Ok, így világos, mindig is szerettem a logikát. Látom, te is. És akkor jön veletek a harmadik kislányod...

-... (csend a vonalban)...

-... hmmm... Menyhért is.

-Igen, apa, jön ő is. Nagyon vár már téged. Mondd neki nyugodtan, akár hivatkozz is rám, hogy Luca.

-Luca? Ez lány név? Azt hittem, hogy egy széeknek a neve...

Mondtam volna még, hogy neki akkor veszek valami szép kis széket, de a boltok bezártak, fiam pedig hallhatóan bevágta az ajtót és felbőgette a motort.

Alig várom őket. Majd tűzök a hátukra egy-egy lapot, rajta No. 1. 2. 3. 4. Az enyémre is, hogy No. 5. Mindent elrendezek úgy, ahogy' kell. Húsvét van, kötelező alaposan figyelni. Nagy gyerek már a fiú.

III. BEFEJEZÉS

Fiam!

Soha. Soha.

De soha.

A hatalomnak soha ne add meg magadat, ha el akar gázolni.

Mert el is fog. S ha megadod magad, még röhög is rajta.

Akkor legalább bátor lehess. Aki NEM. Nem fogja... Én ez ügyben vétettem 2011-ben. Azt hittem, udvariasan félre kell állni. Valójában nem udvarias voltam, hanem a harctól elszokott, elgyávult, kényelmes uracska. Frakkban dolmány helyett. Csúfság esett így rajtam.

Ha a hatalom el akar gázolni, tegye, teszi. De állj ellent. Veszítesz? De kikezdted az öröknek hitt páncélját. Egyszer-kétszer-százszor is lesz vesztes. S lehet, hogy nem te, de a végén lesz győztes. Legalább azon hatalom ellen, amelyik téged... Jön majd másik? Kezdődik minden előről.

Tudom, majdnem lehetetlen, amit kérek. Nem is kérem, csupán javaslom. Állj ellen a gonosznak – bár nem így szól a bibliai tanítás, éppen ellenkezőleg: Ne állj ellen... Tényleg így volna?: aki megüti a jobb arcodat, annak tartsd oda a másikat is!

Nem, nincs így. Nem olyan világban élünk. Ha odatartod az orcádat, belevágnak még egyet. Vagy megtesznek ünnepi ruhás udvari bolondnak.

De ha békét akarsz, konfliktustól és harctól mentes életet, megértem. Majd valaki más...

Az én legnagyobb díjam

2022 Karácsonya előtt bejegyzést írtam a Facebookon, amelyben az egyik legnagyobb magyar művésznő hozzám írt leveléből idéztem:

„Drága Lajos!

Szeretettel és büszkeséggel gondolok Rád.

A rengeteg nehézség, gáncsokkodás, ferde pillantás és közömbösség nem csökkentette alkotó kedvedet.

Sok-sok kortársad általad kapott elismerést, kertedben megelevenedik a történelmünk...

Az Isten segítsen továbbra is!

Áldott karácsonyt és sikeres, békés új esztendőt kívánok Neked és családnak...”

És íme, 3 szobor abból a bizonyos, említett Szoborkertből: Atilla király a háttérben Zrínyi Ilonával, Szent István és a Meghalt, mert magyar... az áldozataink bennünk élnek.”

Éppen Szenteste az alábbi reflektálás érkezett a Facebook oldalamra, idézem, s a rövid válaszomat és az előzményét is. Dobó Ágota, aki írta, a magyar műemlékvédelem avatott nagyasszonya volt évtizedeken át, az ő szakmájában ő az, ami a világ porcelánművészetében a mi partnerünk, Herend volt: Ha A Magyar Művészetért 36. éve alatt ez a Dobó-sor lett volna az összes elismerés, amit kaptam másoktól, akkor azt mondtam volna: Hihetetlen, mindent mérő nagy szó ez nekem.

Dobó Ágota: „Igaza van a művésznőnek! Te kezdted el azt a határon túli magyar politikát Herenddel együtt, amit a Fidesz most végez! Egybetartottad a nemzetet, mikor az ország cserben hagyta őket. Makovecz Imrének is Te segítettél, amikor senki más! Magasról látod a világot, és jó ember vagy! Örök hála neked, drága Lajos!”

Válaszom: „Drága Dobó Ágota, most kimegyek, fogok egy vésőt, és szavaidat kőbe vésem. Annyira fontos ez nekem. Nem hivalkodnék vele, de ilyen szavakat olvasni mástól megkapó számomra.”

Az én székely ácsom

Székely Endre tiszteletére Gyergyóba

Azonos ütemben csattan a szekerce
percenként, mint a szív, ver hatvanat
de mert szívből dolgozik szorgos mestere
út az bizony akár nyolcvanat se-perc alatt
gyors, mint a pillanat

megszámlálhatatlan, mind pontos mozdulat
székely barátom férfiként uralja helyzetét
tízezer mérés milliméterre egy nap alatt
mosollyal köszönti a nyugvó Nap az estét
s az éles szekercét

rendületlenül repül a forgács, mint a villám
felvisít a láncfűrész hangja, villantja erejét
szikár elszánás székelyem barázdált arcán
mi egykor száz deszka volt, így lett eggyé
az otthonomért

s mint a csúcson a bátor hegymászó kiáll
s lobogtatni kezdi testén hordott zászlaját
ő úgy lépked a házgerincen - mert készen áll -
győztesen, hisz' ma is tökélyre vitte dolgát
égre néz, köszönti Urát.

HOL VAGY TOK...?

Petőfi Szülőföldemen című verséből:
„Hol vagytok, ti régi játszótársak?
Közületek csak egyet is lássak!
Foglaljatok helyet itt mellettem,
Hadd felejtsem el, hogy férfi lettem,”

Furcsa okom van e néhány sorra 2022 utolsó óráiban, év végi önvigasztalásként, őszintén.

Az ember rengeteg barátot, nagyszerű embert, társat elhagy élete során, jó ismerősöket, szövetségeseket, a másik nem jeles képviselőit, osztálytársakat. Nem szándékosan, hanem mert változik az élet. Néha persze meggondolatlanul. Máskor kényszerből. Haragból, meg nem értésből, eltérő érdekből, szétváló életpályákból, mások beavatkozó rosszindulatából.

Elfelejtjük egymást, mintha nem is lettünk volna.

Pedig a nyomok ott maradtak, bennünk van mind. És gyakran villannak fel, kéretlenül, ösztönösen, s azért is, mert nem érzik jól magukat a feledés sötétében, vagy azért, mert nagyon szépek voltak, amíg lehettek.

Kívánok most minden jót mindenkinek, akinek jelentőségét bennem máshova sorolta a sors, aki lehetne itt is, a legjobb barátaim között akár, de akit feledés, kényszer, hanyagság, nemtörődomség messze sodort. Legyetek boldogok Barátaim a múltban, bárhol is vagytok a jelenben.

A hűség: A képen a munkácsi várban Zrínyi Ilonával és a kis Rákóczi-val - őket pl. soha el nem felejténém -, Matl Péter alkotása. És ugyanez a történelmi pár az én szoborkertemben 2004 óta, Györfi Sándor műve. Hűségem a hűségükhöz.

Találkoztam egy Halállal.

Erre felénk évek óta meg-megpillantok egy szerény embert, ugyanazt, csordogál be az erdőbe vagy a fensíkra a bokrok közé. Jó ismerősként nézünk egymásra, nem köszönünk, nem vagyunk ismerősök.

Ma megállított, először motyogott valami elnézést, majd világosan megkérdezte: -Megnézi?

S mondta, hogy réges-régen olvasott tőlem ezt-azt.

Egy papírost adott át, kérte, ha látnék helyesírási hibát. Nem láttam, a szöveg hibátlan volt:

„Mint már évek óta minden karácsonykor...

és minden születésnapodon...

és minden születésnapomon...

és minden házassági évfordulónkon...

és minden tervezett sátorkiránduláson, vagy ha hétvégi vityillónkba mennénk....

most is szeretnék Veled végleg kibékülve, teljesen elrendezve a viszonyunkat, és ezzel örömet okozva a gyerekeinknek is, újra olyan viszonyban élni, mint régen, talán volt ilyen régen.

Ha most sem megy, annyi baj legyen. Baj úgyis mindig van bőven.”

A feleségemnek írtam, mondta az ember, s tovább is ment.

-Miért nekem mutatja meg, miért nem neki küldi el?

-Minden évben írok neki ilyesmit.

-S válaszol?

-Nem. Meghalt.

Mutatja visszafelé az ujjáival a hatos számot. 6 éve. Ekkor már félig eltakarták a fák.

Ja, mondom. Közeledik a Karácsony.

Születés, újjászületés

Születést ünneplünk ma, istenit.

Hiszek azonban az emberi újjászületésben, saját tapasztalatom alapján, s erre a hitre biztatok mindenkit, aki volt - vagy lesz - nagy bajban.

1997-ben újjászülettem. Az előző években és évtizedekben olyan mértékben égettem el energiáimat, hogy nem ment tovább. Nem én álltam meg, maga az életem döntött földre. Rábíztam magamat a föld porára. s ott lent szemlélődtem éppen fél évig. De ekkor már nem arccal a porban - mint előtte sokáig -, hanem a porban ugyan, de arccal a Nap felé. Rábíztam magamat a sorsra, hogy mire tart alkalmasnak: elhullani, vagy újjászületni.

Mire megjött a meleg nyár eleje, már talpon voltam. 25 éve járom az új ember útját. Egyensúly, pontosan értelmezett szeretet és végigkövetett célok - ennyi a recept. S hogy egyiket se sértsd meg kilengésekkel.

ÉS.

NO PIA. (vagy bármi más, ami azzal azonos módon rombol, mert megtéveszt: mássá tesz, mint ami vagy.)

Van vissza

lemosta a távolság a hibákat
eltűntek a barázdák az arcomról
tompítja a múlandó az árnyakat
kiittam a keserűt a pohárból

a vadság csillapodik, kérni fordul
esendő benti csend lett a kevélység
és ha a sötétedés rám is mordul
kacagva kínál teret a nyíló ég

bocsánat nincs, csak megbocsáttatás
megtettem... viselném a büntetést
de felém száll ezer jószívű áldás:

feledjem végre a jajt, a szenvedést
ütöttem, vertek, a láncnak vége
a rendem rátalált az emberségre

Mégis itt a múlt

utánam nyúlt a múlt
lágyan hozzám simult
melenget hűsége
káprázik jövője

ölében ringatott
csókjával halmozott
és ha már halványult
rajtam lángba borult

és ha már el is múlt
és ha már nem karolt
ráncából kisimult

s ágyéka úgy tombolt
mint ifjan a múltban
soha el nem múltan

A GYÁSZ

élet éledt
a bitónál
szolgáld néped
rajta ez áll

remény-sóhaj
száll magasra
még egy óhaj:
drága haza

kötél reccsen
golyó csattan
egy lélekben

tizenhárman
vérük vérünk
tettük testünk

2022. OKTÓBER 6.

Megvallom

Csodákra nem vártam soha
keresem a messzeséget
végtelenben az értelmet
s hogy lehessen magam ura

a hívők Istenre néznek
tőle ered az életük
és megváltás szenvedésük
hitük ontja a kegyelmet

mi is hiszünk; az életben
és tudjuk, hogy végére ér
s hogy csak munkáért jár kenyér
s a halál nekünk kegyetlen

nincs és nem lesz más életünk
ide köt szülénk és a sorsunk
rögös létünk a szűk utunk
ám világít majd kihunyt fényünk
2022. Karácsony este

CSAK VÉGSZÓ, S NEM A VÉG SZAVA...

Végszó a sok Havi ciklushoz – amely sorozatom egyébként éppen a női test e havonta jelentkező működési hullámozására kívánt utalni eredetileg, őszintébben: magára a nőre, a nemre, a testre, a jellemre...

Január, február, március, április, május, június, július tiszteletére jelentettem meg egy-egy verskötetet az elmúlt években. Ciklusba szedve legfőbb, akkor éppen mélyen bennem élő érzéseimet. Szubjektív érzések, alapvetően a férfi és a nő ezerarcú kapcsolatára épülő viszonyok fel-és kitárt halmaza: amíg meg nem írtam, én sem ismertem őket magamban, s amikor mégis sorba öltöttem, azonnal világgá is küldtem. Az én viszonyaim tehát, mélyből felrántva emlékeiket, s a reményeket, amelyeket szerettem volna megélni.

Most zárszót írok, prózát. Az ésszel megközelítendő problémák közül legmélyebben az érdekel: mi itt most, s mi lesz a magyarság sorsa, élete a Kárpát-medencében. S az ered-e és hogyan az elmúlt ezeregyszáz évből.

Mohács felé közeledünk, az 500. évfordulóhoz 2026-ban. Mint egy térdre vágott pálca, úgy tört akkor ketté 1100 évünk éppen a közepén. Egy nagy, erős ország szakadt meg és szét. Azóta is nyögjük következményeit. 2026-ban meg fog jelenni a Tánc a pokol tornácán című könyvem digitális változata az Országos Széchényi Könyvtárban. Arról a pokoli 13 évről, ami a Dózsa-polgárháború véráradatától Mohácsig, a kivérzésig vezetett.

2021 nyarán levelet írtam ennek kapcsán Székelyföldre, a székelység eltökélt képviselőjének, Borsos Gézának Gyergyóba. Ezekkel a sorokkal szeretném zárni ezt a csaknem egy évtizede tartó havi ciklus-sorozatot. Kétségeim őszinték, mélyek, s bánt, hogy nem tudok biztosabbat mondani:

Csak végszó, s nem a vég szava.

„Igen, égünk a fájdalomtól, és nem tudjuk, hogyan volt lehetséges Mohács és az oda vezető út....

Egyrészt be vagyunk ide ékelve egyedül ellenséges érületű mindenféle népek és nagyhatalmi érdekek közé. Ezen belül a germánokat - a régi frankokat, az osztrákok, bajorok őseit és utódait - zavarja, hogy ők mindig sajátjuknak képzelték el Pannóniát, a nyugati részt, mintha az lenne az ő gyepűjük. Emiatt túl hamar kerültünk fogságba, mint nemzet, erről szól a könyvem főleg.

Másrészt szívós nép vagyunk, hallgatag küzdelemre is képesek bármilyen mértékben - főleg elviselni mindent -, de nem vagyunk okosak. Az okos ember, nép és vezetői tudnak jó szövetséget kötni, és nem hull sokirányú árulás-sorozatokba a kompromisszum, megmarad a nagy és fő érdek. Nálunk ez sokszor elhullott, éppen, mert nem vagyunk számító érdek-nép, számolni sem szeretünk. Tűrünk, ha kell, áldozunk, de nincs végletesen tiszta nemzeti stratégiánk. Erről is szól a könyv.

Harmadrészt: a kettőből ered, hogy mindig könnyű volt kívülről belső árulókat találni, és máris kétfelé húzott a nép, a nemzet, az ország, a vezetésre hivatott rétege. Idegen érdekek szolgálói uralkodtak az elmúlt fél évezredben. Ez a fájdalom is jelen van a könyvemben.

Negyedrész: ha a fenti három igaz, akkor nyilvánvaló, hogy eleve képtelenség volt áthidalni azt az iszonyatot, amit történetesen és speciálisan az egész 20. század ránk mért. Könyvemet érdemes végig olvasni. Túl hosszú az első, az 1514-es rész, de ott felvonul minden szereplő, aki majd „elhurcol” bennünket Mohácsig - ahonnan már nincs visszaút.

Nem állítom, hogy van benne optimista kicsengés, pedig az volna jellemző rám, utamra, egész életfelfogásomra. DE nem találtam indokot az optimista következtetésre.

Célom más volt: a történelem e kulcsidőszakát úgy bemutatni, hogy legalább lehessen azon gondolkodni: mi vezetett oda, és hogyan lehet megoldásokat keresni egy olyan helyzetben, amikor szinte nem is lehet, mert minden ellenünk determinált.

És itt mégis megjön az én optimizmusom, bár a könyvben ez már nincs benne: mégpedig az, hogy nemzeti és egyéni meggyőződésünket soha nem adhatjuk fel. Itt persze síkos az út: kinek a nemzeti meggyőződése az érvényes. Enyém, tiéd, övé, miénk...? S elindul az útvesztő, amelyből őszintén szólva csak személyes erőfeszítéseinkkel tudunk kijönni. S ha túl sokan akarjuk ugyanúgy, s ehhez véletlenül, bizonyos korszakokban vezetők is társulnak, akkor lehet, kialakulhat olyan következmény, hogy nyeresre áll a nemzet.

Fordítva nem működik. Senki nem mondhatja magáról, hogy nyerő helyzetbe hozza majd nemzetét, mert neki erre megvan az elképzelése. Hordószónokok, váteszek lázálma ez.

Vagyis egyéni tisztességből és alkotó erőből, az erre épülő családi összetartozásból, és sok-sok család, közösség történelmi folyamatokban kialakuló együttes tetteiből teremődnek meg a feltételek ahhoz, hogy világosabban körvonalazódjon az út, és annak sikere. Nincsenek mindent megoldó hősök. Csak olyanok lehetnek, akiknek van érzékük a mélyben lappangó nemzeti érzések, érdekek, vágyak és célok felismerésére, megfogalmazására, és alkalmanként éppen őket bízta meg a sors, ha egyébként méltóak rá. Ha nem, akkor elsöpri őket is a törvény: egy nemzetet sikerre vezetni csak a nemzettel együtt, annak átfogó érdekeit szolgálva

Örök emlék él szívünkben

A halál perce

Itt vagy anyukám, fogom a kezedet.
Jobb tenyerem a homlokodon
S elkopott ősz hajadon szeretget
Az én kezem. Ugye hallod néma hangom?
Miért hagyod rám az egész ostoba világot?
Szeme csukva, s az élet már elcsukva előle
Nem nyílik ki soha többé, nyeled utolsó levegődet
Nincs már világ, világosság, anyámnak nincs élete
Élsz még, de már nem simítják ki alattad a lepedődet.
Hajdan erős tested besüllyedt az ágyba, az utolsó
Nyom lesz ez, mit ránk hagy tétova tested.
Aztán már nem lesz ez se, a lélek száll csak
Gyanús irányú utakon tévelyegve. Az utolsó ested?
Lesz órád, reggeled?
Hisz ez itt már nincs is. Nem láatsz, nem hallasz
Csak ziháló, utolsó erőd keres utat a csöveken át
És nem látok már én sem, csak... túlvilágból mosolygó anyát
Most mész el éppen, a kezem alatt?
Vagy titokban éjfélkor, vagy majd holnap, ha hasad
S ki erőt adtál, életet három kis fiadnak
Miért nem mutatod most utoljára az arcodat
Mely meggyötörten szívja az utolsó előtti... előtti levegőt
Miért hagyod magadra legelső magzatodat? Bénultan ágyad előtt
Rossz voltam mindig, kérges szívű és érzéketlen
Mint minden férfi, nem mind, csak én, ki cserben
Hagyja szülő anyját, s siet megváltani a világot
Anyukám, drága anyám, kit az Isten megáldott
De... hol most az Úr, hogy nem hagy nekem egy köszönő szót
S nem mondhatok egy nagy, örök-csendű békés mesét, elaltatót
Hullik darabokra minden sejted, s nincs többé szó
Legalább egyetlen
Egy rés a szemedben
Egy halk édesem
Egy most csak értem
Egy, hogy megértsem
Hogy az egész életem
Neked köszönhetem
S minden gyermekem
Belőled végtelen
De... hol most az Úr, hogy nem hagy nekem egy köszönő szót
S nem mondhatok egy nagy, örök-csendű békés mesét, elaltatót

Hullik darabokra minden sejtéd, s nincs többé szó
Legalább egyetlen
Egy rés a szemedben
Egy halk édesem
Egy most csak értem
Egy, hogy megértsem
Hogy az egész életem
Neked köszönhetem
S minden gyermekem
Belőled végtelen
Meg fogsz halni, Drága Anyuka, tudom, de nagyon fáj
Amikor megfordulok a kórházban az ajtónál
S azt mondom, még egy utolsó pillantás az élő anyámra
Még egy legutolsó, bár ő már soha nem érzi, nem látja
Nem tudja, hogyan akarja most végre átölelni hirtelen öreg fia
Anyám, semmit nem adhattam neked
S még ezt is úgy, annyira szeretted
S állok itt a küszöbön, mert halálod küszöbén
Nem hiszem, hogy lesz még akkora szeretet
Mint amekkora most mindjárt elhagyja szívedet
Áll az ajtóban első fiad, s az ő első fia, vénülünk gyorsan
El kellene rohanni, el innen, hol az élet ily' kilátástalan
S megyünk már... siessünk, a fiam lába nem megy a bal után
S én visszalépek, hogy végre érezzem magamban az anyám
Mindjárt elszállsz, egy óra, egy éjszaka, egy nap is lehet még
Fent undorító, sötét és hideg az ég
De itt az ajtóban, haldokló ágyad fölött
Áll a fiad s az unokád, mostantól két újszülött
Aki tudja, mert a felfelé tekintgető lélek visszasúgja
Örökké bennük marad édesanyja, szerető nagymamija
S ha majd egyszer mi is... Mint a mesében az égisz fa...
Lesz akkorra anyukának ezeregynéhány kicsi lánya, kisfia

A bujdosó fejedelem (ma)

Megvívott ezeregy nagy nyertes csatát
Kivont szablyáján a győzelem villant
A szabadságért véres háborúját...
Vakító sorsából másra is csillant

Kitárt karjában a reménnyel futott
Vele száguldott határtalan hite
fejedelemként, s ha mégis elbukott
Hullatta vérét, és begyógyult sebe

Ám a szabadság vén, irigy mostoha
Végesen ontotta bő ajándékát
És a hősből kegyvesztett lett hű fia

Az ítélet: rázárták magányát
S akik szerették, kiszáradt könnyekkel
motyogták: mit kezdjünk a vesztesekkel

Anyámnak, vigasztalásul

Anyám mindig aggódott, hogy 2010-ben az új kormányzat beiktatása után állami szerepet vállaltam – egyébként egy, a köz számára ismeretlen kis honvédségi cégnél. – Fiam, ki fognak nyírni. Nem tudom, hogyan, de kinyírnak – mondta téves félelmekre építő anyám 2010 nyarának elején, amikor kineveztek a Honvédelmi Minisztérium Zrínyi Kft-jébe ügyvezetőnek. Megnyugtattam.

És amikor kicsit több, mint egy évvel később kinyírtak, sőt lemészároltak és -tattak, sírt szegény. 1 évvel később meghalt.

Soha nem mutattam meg neki az alábbi levelet. Kirúgásom után, az utolsó munkanapomon írták ottani – egykori – munkatársaim. Pedig tudták, hogy egy alaposan kirúgott vezetőjüknek írták, hihették, hogy jobb lenne csendben maradni.

Megírták és egy nagyon szép okmányban, valamint egy csodálatos fotótrükkal átadták nekem az utolsó, közös percben, mielőtt végleg kifelé léptem volna a küszöbön.

Életem legszebb levele, a legfontosabb, amit valaha kaptam. Itt küldöm utólag anyámnak is, azzal, hogy látja: mégis megérte oda mennem. Kinek írnak ilyen szép levelet kirúgásakor?

Végelbocsátó levél

OBSIT

Nagyságos Félegyházi Gubcsi Lajos Vitézlő Fejedelemnek az Zrínyiek pesti várából való száműzetésének emléke gyanánt.

Midőn az Nagyságos Fejedelem az Úrnak 2010-ik esztendejében az pesti Zrínyi várnak várnagyi tisztét betölté vala, annak megtartásáért várnépével együtt sok kemény harcot vívni kényszerült, míg a gaz ármány s árulás nyomán a várat nem, csak székét adta fel.

Várnépek és várjobbágyok intenek most búcsút, s emelnek süveget.

Zrínyivár, az Úrnak 2011-ik esztendejében, október havának 21. napján

Gubcsi Lajos Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtárában megjelent albumai, könyvei

Gubcsi Lajos: Öreg szem (nem öregszem)

<https://mek.oszk.hu/23700/23750>

Gubcsi Lajos: Tomori Pál, érsek és vezér, 1523 – 13 ördögi év, 10. kötet

<http://mek.oszk.hu/17900/17949>

Gubcsi Lajos: Ne kérj, adj! 35 boldog év - A Magyar Művészetért

<http://mek.oszk.hu/23500/23578>

Gubcsi Lajos: Kié a király?: Főúri ligák konca az ország, 1522

<http://mek.oszk.hu/16500/16569>

Gubcsi Lajos: Arcpillanatok – A Magyar Művészetért Arcképcsarnoka

<https://mek.oszk.hu/20600/20688>

Gubcsi Lajos: Hall még valaki?! – Az Ismeretlen Ellenségnek - Június, havi ciklus

<https://mek.oszk.hu/21700/21790/>

Gubcsi Lajos: Kicsim gyere, fölme gyünk az égig

<https://mek.oszk.hu/19800/19829/>

Gubcsi Lajos: Ati ecsete – Gubcsi Attila hátrahagyott élete

<https://mek.oszk.hu/21000/21020/>

Gubcsi Lajos: ... a Kő marad... - Emlékeim Kő Pálról

<https://mek.oszk.hu/20800/20852/>

Gubcsi Lajos: Hajnal hasad hasad alatt – Május havi ciklus

<https://mek.oszk.hu/20000/20035/>

Gubcsi Lajos: Tánc a pokol tornácán - 13 ördögi év, 1514-1526 (megj. 2026)

<http://mek.oszk.hu/18600/18687>

Gubcsi Lajos: A pokolban Mohács, 1526 – 13 ördögi év, 13. kötet (megj. 2026)

<http://mek.oszk.hu/17900/17952>

Gubcsi Lajos: Magyar, törj magyarra, 1525 – 13 ördögi év, 12. kötet (megj. 2025)

<http://mek.oszk.hu/17900/17951>

Gubcsi Lajos: A Karthauzi Névtelen, 1524 – 13 ördögi év, 11. kötet (megj. 2024)

<http://mek.oszk.hu/17900/17950>

Gubcsi Lajos: Tomori Pál, érsek és vezér, 1523 – 13 ördögi év, 10. kötet

<http://mek.oszk.hu/17900/17949>

Gubcsi Lajos: Kié a király? - Főúri ligák konca az ország, 1522 -13 ördögi év, 9.

kötet <http://mek.oszk.hu/16500/16569/>

Gubcsi Lajos: Elnémul a harang Nándorfehérváron, 1521 – 13 ördögi év, 8. kötet

<http://mek.oszk.hu/16400/16478>

Gubcsi Lajos: Szulejmán álma, 1520 – 13 ördögi év, 7. kötet

<http://mek.oszk.hu/16400/16403>

Gubcsi Lajos: A Habsburg-sas karmai, 1519 – 13 ördögi év, 6. kötet

<http://mek.oszk.hu/16400/16402>

Gubcsi Lajos: Kié az ország?, 1518 – 13 ördögi év, 5. kötet

<http://mek.oszk.hu/16300/16336/>

Gubcsi Lajos: Werbőczy vastörvényén nincs pecsét, 1517 - 13 ördögi év, 4. kötet

<http://mek.oszk.hu/16300/16302>

Gubcsi Lajos: Koronánk a nászajándék, 1515 - 13 ördögi év, 2. kötet

<http://mek.oszk.hu/15000/15079>

Gubcsi Lajos: Magyar pokol, 1514 - 13 ördögi év 1. kötet

<http://mek.oszk.hu/12200/12297/>

Gubcsi Lajos: Április – havi ciklus

<http://mek.oszk.hu/18600/18631>

Gubcsi Lajos: Március - havi ciklus /

<http://mek.oszk.hu/17500/17501>

Gubcsi Lajos: Február - havi ciklus

<http://mek.oszk.hu/15000/15005>

Gubcsi Lajos: Január – havi ciklus

<http://mek.oszk.hu/13600/13661>

Gubcsi Lajos: Krisztusi korban - Alleglória : 30 éves A Magyar Művészetért Díjrend-
szer

<http://mek.oszk.hu/17400/17494>

Gubcsi Lajos: Járdaszegély, árva szegény

<http://mek.oszk.hu/16400/16416/>

Gubcsi Lajos: Hazudj, s a bíró is megsegít – Jus gladii Egy karaktergyilkosság törté-
nete

<http://mek.oszk.hu/10400/10408/>

Gubcsi Lajos: Jut eszembe... ami kimaradt

<http://mek.oszk.hu/12500/12529>

Gubcsi Lajos: Félvörös Félhérosz

<http://mek.oszk.hu/13600/13662>

Gubcsi Lajos: Mr. 52 fok

<http://mek.oszk.hu/13700/13727>

Gubcsi Lajos: Bezár

<http://mek.oszk.hu/13900/13930/>

Gubcsi Lajos: Kórpótlási jogüzérek - Szociokrím

<http://mek.oszk.hu/12200/12291/>

Gubcsi Lajos: Leányálom

<http://mek.oszk.hu/12500/12519>

Gubcsi Lajos: 13 ördögi év – A máglyától Mohácsig

<http://mek.oszk.hu/12500/12518>

Gubcsi Lajos: 1514 – Magyar pokol (opera és rockdráma librettója)

<http://mek.oszk.hu/12300/12381/>

Gubcsi Lajos: A Magyar Művészetért – 25 éves gyermekem

<http://mek.oszk.hu/11200/11262/>

Gubcsi Lajos: Nyitott boríték

<http://mek.oszk.hu/10900/10946/>

Gubcsi Lajos: Őseink, gyermekeink

<http://mek.oszk.hu/10400/10409/>

Gubcsi Lajos: Felnőtt állatmesék

<http://mek.oszk.hu/10400/10407/>

Gubcsi Lajos: Legényregény
<http://mek.oszk.hu/08600/08677>
Gubcsi Lajos: Korom Magyarország fölött - 2004-2010
<http://mek.oszk.hu/08400/08497/>
Gubcsi Lajos: Elég lett, ELÉGETT
<http://mek.oszk.hu/07700/07792/>
Gubcsi Lajos: Egy kun Budán és Pesten
<http://mek.oszk.hu/07700/07793/>
Gubcsi Lajos: Elég, ami ELÉG
<http://mek.oszk.hu/06600/06608/>
Gubcsi Lajos: IV. Üzenet Erdélyből
<http://mek.oszk.hu/03400/03498>
Gubcsi Lajos: Dallam az éjben
<http://mek.oszk.hu/05700/05773/>
Gubcsi Lajos: Ajánlott – Levelek Orbán Viktornak (részletek)
<http://mek.oszk.hu/05800/05833/>
Gubcsi Lajos: III. Üzenet a végekről – Délvidék
<http://mek.oszk.hu/03400/03497>
Gubcsi Lajos: A szabadság népe
<http://mek.oszk.hu/03400/03496>
Gubcsi Lajos: Az ég felé...
<http://mek.oszk.hu/03400/03499>
Gubcsi Lajos: Summa - 55 évem ha ha 110 lesz - Lírai regény
<http://www.mek.oszk.hu/02400/02426/>
Gubcsi Lajos - Gubcsi Anikó: A csillagokban Bubik István
<http://www.mek.oszk.hu/02300/02355>
Gubcsi Lajos: I. Üzenet a végekről – Felvidék
<http://www.mek.oszk.hu/01900/01950>
Gubcsi Lajos: II. Üzenet a végekről – Kárpátalja
<http://www.mek.oszk.hu/02300/02324>
Gubcsi Lajos: Üzenet Erdélyből
<http://www.mek.oszk.hu/01600/01651>
Gubcsi Lajos: Az élet túlsó oldala
<http://www.mek.oszk.hu/01900/01947/>
Gubcsi Lajos: Jó kedvedben teremtetél...
<http://mek.oszk.hu/02500/02576>
Gubcsi Lajos: Istentelenül
<http://mek.oszk.hu/02500/02575>
Gubcsi Lajos: Haza szerelem
<http://mek.oszk.hu/02500/02574>
Gubcsi Anikó-Gubcsi Lajos: Aranykönyv - A Magyar Művészetért
<http://www.mek.oszk.hu/01700/01741>
Gubcsi Lajos: Posztumusz
<http://mek.oszk.hu/02700/02785>

Gubcsi Lajos: Magyar parasztság a Kárpát-medencében

<http://mek.oszk.hu/02500/02577>

Gubcsi Lajos: Valaki dobog a szívemen

<http://mek.oszk.hu/02500/02573>

Gubcsi Lajos: Szem, fényvesztés

<http://mek.oszk.hu/02500/02578>

Gubcsi Lajos: A kommunikáció napja

<http://www.mek.oszk.hu/00100/00141>

Gubcsi Lajos: 4 nap, amely megrengette az országot 1989

<http://www.mek.oszk.hu/01500/01508>

Gubcsi Lajos: Four days that shook Hungary 1989

<http://mek.oszk.hu/14600/14621/>

Gubcsi Lajos: After the Bargain - The Hungarian Reform 1988

<http://mek.oszk.hu/15000/15006/>

Gubcsi Lajos: Rész a Nagyfalon – Kína 1987

<http://mek.oszk.hu/14600/14607/>

Gubcsi Lajos-Tarafás Imre: Das unsichtbare Geld

<http://mek.oszk.hu/14600/14618/>

Gubcsi Lajos-Tarafás Imre: A láthatatlan pénz

<http://www.mek.oszk.hu/02400/02442/>

Gubcsi Lajos szerkesztésében megjelent könyvek:

Gubcsi Lajos (szerk.): 1122 years - For the Homeland onto Death

<http://mek.oszk.hu/18600/18685>

Gubcsi Lajos (szerk.): 1122 év - A hazáért mindhalálíg

<http://mek.oszk.hu/18600/18686>

Gubcsi Lajos (szerk.): 1111 évvel ezelőtt - A 907-es pozsonyi csata

<http://mek.oszk.hu/18300/18399>

Gubcsi Lajos (szerk.): 1111 years ago - The Battle in Pressburg in 907

<http://mek.oszk.hu/18400/18400>

Gubcsi Lajos (szerk.): 1000-1100 years ago – Hungary in the Carpathian Basin

<http://mek.oszk.hu/09100/09132>

Gubcsi Lajos szerk.: 1000-1100 évvel ezelőtt – Magyarország a Kárpát-medencében

<http://mek.oszk.hu/09100/09186>

Gubcsi Lajos (szerk.): From the Noon Bell to the Lads of Pest

<http://mek.oszk.hu/09400/09426>

Gubcsi Lajos (szerk.): A déli harangszótól a pesti srácokig

Zenés művek:

Gubcsi Lajos – Benkő László: Ismét Vereckénél – Rákóczi ballada:

-I. rész: https://www.youtube.com/watch?v=p-ES82MZh_0&t=473s

-II. rész: <https://www.youtube.com/watch?v=FmZ79vtXH7c&t=58s>

Ökrös Csaba – Gubcsi Lajos: 1514 – Magyar pokol (opera librettó szövege)

<http://mek.oszk.hu/12300/12381/>

Gubcsi Lajos-Nagy Tivadar-Role együttes: Dózsa – 1514, rockdráma

A jövő a jelenben, s e jelen a jövő: Botond fiam az apjával, fölötté Emese lányom kereső lába s apa

